

Una aposta de futur

El curs que ve començarà a funcionar la Universitat Oberta de Catalunya, una nova universitat a distància que utilitzarà com a mitjà bàsic d'intercomunicació la informàtica.

El mes de setembre vinent Catalunya estrenarà universitat. Una universitat allunyada de l'aglomeració estudiantil a la porta de les aules, del xivarri eixordador dels passadissos i de les cues als despatxos dels professors. I és que, la nova Universitat Oberta de Catalunya (UOC) neix amb un concepte del tot innovador dintre el que és l'ensenyament a distància: el campus virtual. Això a la pràctica vol dir que la nova comunitat universitària utilitzarà com a mitjà bàsic d'intercomunicació les vastíssimes possibilitats del món de la informàtica. Els nous estudiants no hauran d'anar a classe ni dur pesants embalums de llibres. Tranquil·lament asseguts a casa, davant l'ordinador i amb un modem, podran accedir des de qualsevol indret de Catalunya i a qualsevol hora, al campus virtual de la Universitat Oberta. Els alumnes podran consultar els professors, comunicar-se amb els altres companys, tenir tots els bancs de dades de la universitat (bi-

blioteca virtual, tauler d'anuncis...), realitzar consultes de tipus administratiu, accedir als serveis universitaris complementaris o connectar-se a Internet. Tot això sense moure's de casa i gràcies a la xarxa telefònica comutada, que ja existeix en aquests moments –si bé per a més endavant hi ha prevista la utilització de la Xarxa Digital de Serveis Integrats (XDSI).

La UOC representa des de tots els punts de vista un projecte engrescador que s'avança al futur. La creació del nou centre d'ensenyament –públic i dependent de la Generalitat–, esdevé una eina cabdal d'accés a l'estudi per a les persones amb discapacitacions físiques o que per motius laborals no poden recórrer als mètodes tradicionals d'ensenyament. Aquesta complexa iniciativa podria a més facilitar l'ingrés d'estudiants provinents de la resta dels Països Catalans. Una possibilitat de la qual s'ha de parlar amb prudència, tanmateix, perquè la llei de moment no l'autoritza.

El model educatiu d'ensenyament a distància de la UOC, bastit sobre la utilització més conspícua de les tecnologies multimèdia i interactives, no és cap cas aïllat. Els responsables del projecte no han volgut deixar d'aprofitar l'experiència d'uns altres centres europeus semblants, com ara l'Open University britànica o la FernUniversität d'Alemanya.

Ara bé, l'organització de la UOC, malgrat les bones perspectives d'èxit, ha estimat convenient d'engegar el projecte amb unes certes cauteles. Tot i que el setembre vinent la UOC iniciarà el curs oferint dues titulacions: la diplomatura d'Empresarials i el primer curs del segon cicle de Psicopedagogia, la matriculació de moment serà limitada. Hi haurà dos grups pilots de cent alumnes cadascun, degudament seleccionats per currículum, edat i lloc de residència. Amb aquesta mesura

d'ordre restrictiu, es tracta –segons fonts de la UOC–, d'avaluar el funcionament del centre, de veure els problemes i les possibles millores a efectuar-hi fins que pel setembre del 1996 pugui oferir una matriculació lliure i posar en funcionament dues o tres titulacions més. Tot i així, les noves titulacions ofertes en 1996 hauran de passar també pel sistema pilot. Una decisió que sembla del tot necessària a fi de garantir el funcionament futur de la institució.

Cal dir que la universitat catalana a distància no serà únicament centralitzada a Barcelona. Mitjançant xarxes d'unitat de suport i de serveis, s'implantarà a tot arreu de Catalunya, a base d'acords puntuals amb organismes d'àmbit local i aprofitant al màxim les estructures ja existents. Una voluntat d'estalvi que potser explica el modest pressupost amb què la UOC compta per a aquest curs: uns 200 milions de pessetes. El centre tindrà una plantilla mínima de professors adscrits i a temps complet, a més de dues categories diferents de personal docent. Es tracta dels professors consultors, un per assignatura, encarregats d'aclarir dubtes, i dels professors tutors, els quals seguiran els expedients dels estudiants, a més de ser els interlocutors principals entre la UOC i l'alumne.

El projecte com podem veure no s'està de res. D'una banda porta una alenada d'aire fresc al panorama educatiu català, amb la plena entrada de les noves tecnologies en l'ensenyament. D'una altra, la recuperació d'una tradició pedagògica, d'un servei públic que la guerra civil va esborrar. Però amb tot, malgrat

la pertinença d'aquesta iniciativa i de l'indubtable servei que aporta, la creació de la UOC no ha estat una tasca fàcil des del punt de vista tècnic-jurídic. La nova institució neix, a fi de

comptes i en bona part, de la lamentable impossibilitat d'un acord entre la Generalitat de Catalunya i la Universidad Nacional de Educación a Distancia (UNED). Malauradament, la UNED encara es nega a oferir una part dels seus serveis en català. A més, la Llei de Reforma Universitària (LRU) tampoc no preveu la creació d'una universitat a distància, i com que la Generalitat té plena competència en matèria d'ensenyament, s'ha hagut d'arbitrar un marc legal escaient per a la nova universitat. El govern català ha optat, doncs, per una formulació jurídica de dret privat. Això es tradueix en l'assignació de la titularitat de la UOC a una fundació que va constituir-se el 6 d'octubre de

Gabriel Ferraté.
L'ex-rector de la Universitat Politècnica de Catalunya està cridat amb tota probabilitat a dirigir la nova universitat en aquesta nova etapa de funcionament.

1994. La fundació és presidida pel Comissionat d'Universitats i Recerca, òrgan dependent de la Generalitat, la Federació Catalana de Caixes d'Estalvi, la Cambra de Comerç, Indústria i Navegació de Barcelona, a més de la Televisió de Catalunya i de Catalunya Ràdio. Des de fa uns mesos ja funciona una comissió gestora, presidida per Gabriel Ferraté, ex-rector de la Universitat Politècnica de Catalunya i que amb tota probabilitat serà cridat a dirigir la nova universitat en aquesta primera etapa de funcionament. Aquest reusenc de seixanta-tres anys té una gran experiència en el camp de la gestió i de la investigació científica. Durant nou anys fou vice-president de la Comissió Interdepartamental de Recerca i Innovació Tecnològica (CIRIT), tasca que durant un temps va compaginar amb el seu càrrec de president de l'Agrupació Espanyola de Bioenginyeria, de membre del Comitè Consultiu de l'Institut Internacional pel Desenvolupament de la Informàtica i de molts càrrecs més.

Cap a l'any 2001 estimen que hi haurà 10.000 alumnes matriculats i deu titulacions noves. El futur de la UOC no pot ser més esperançador. Parlem d'una universitat capaç d'atendre totes les persones amb una discapacitat física, oberta als ciutadans que treballen, amb poc temps, però disposats a millorar la seva situació acadèmica i laboral. Les possibilitats futures són òbvies. Però la Universitat Oberta de Catalunya ja és el present. Una realitat ben evident, un somni de la telemàtica que eixampla les fronteres de l'ensenyament, que s'obre a la societat catalana de final de segle.

Francesc Viadel